

Használjuk mindig a megfelelő keresőgépet

Phil Bradly megvizsgálta, milyen keresőgépet használunk attól függően, hogy mit keresünk. Feljegyzéseit egy külön honlapra gyűjtötte össze: <http://www.philb.com/whichengine.htm>, amely alapján ez a cikk is készült. Arra a kérdésre kereste a választ, melyik a legjobb keresőgép. Erre tapintatosan csak azt lehet válaszolni, hogy nincs „legjobb”. Kiváló kutatók vagy információs szakemberek mindig azt az eszközt használják, amely az adott körülmények között a legmegfelelőbb, de ehhez természetesen ismerni kell ezeket. A következőkben a szerző által rendszeresen használt keresőeszközökről kapunk tájékoztatást.

Pontos keresés

A legtöbb esetben az emberek tudják, mit keresnek, pontos képük van a témáról, és a használandó megfelelő kulcsszóról. Ehhez egy előzetes jó tanács: mindig inkább arra koncentráljunk, hogy mi lehet a válasz, mint arra, hogy mi legyen a kérdés. Íme egy példa: ha azt akarjuk megtudni, hogy hány cégnek van a világon honlapja, akkor ahelyett, hogy a keresőkérdésen gondolkoznánk, arra gondolunk, hogyan lehet ez megfogalmazva egy honlapon. Például így: „a világon a cégek 95%-ának van honlapja”. Tehát valójában egy kifejezést kell keresnünk. Persze előfordul, hogy hibás választ találunk, ekkor érdemes átfogalmazni a kérdést. Ha ismerjük a témát, amit keresni akarunk, és pontosan meghatározható, akkor erre a „szabad szöveges” keresőgép a legmegfelelőbb, amely engedi, hogy tetszőleges szöveget gépeljünk be. A legismertebbek a Google, a Yahoo és az MSN Search, amelyek mind végigböngészik az interneten található honlapokat, indexelik a tartalmukat az utolsó szóig. Ha túl sok a találat, akkor le lehet szűkíteni a keresést, a kulcsszavakat idézőjelek közé téve. A stratégia megbukhat, ha olyan letiltott szavak vannak a keresőkifejezésben, mint az „és” vagy az „a” stb. Ehhez külön meg kell adni „+” használatával, hogy szeretnénk, ha benne lennének ezek az elemek is: „+és”, „+a”.

Gyors kérdések, gyors válaszok

Szerencsére a mai keresőket oly módon fejlesztették, hogy már lehetővé teszik kérdéseinkre az egyszerű válaszokat. Az MSN Search keresője beépített egy praktikus *Encarta* nevű Microsoft programot. Egyszerűen csak begépeljük a keresőkérdést, például: „India népessége”, majd az *Encarta* felíratra kattintva megkapjuk a választ. A Google nemrégiben szintén kiaknáztta ezt a lehetőséget, és néhány esetben gyors választ kapunk a találati lista tetején. Léteznek más eszközök is, amelyeket érdemes kipróbálni, melyik ad jobb találatot. A Brainboost egy új, jónak tűnő keresőmotor. Érdemes a Factbitesszal is próbálkoznunk, ami az általánosan feltett kérdéseknél jobban működik. A születési időre kérdezés helyett például a keresett személy nevét beírva minden információt megkapunk. Egy másik megbízható segítség az Answers.com, amelyet sokan a legjobb tényszerű információforrásnak tartanak.

A témák áttekintése

Előfordulhat, hogy a keresett témát nem ismerjük eléggé ahhoz, hogy jó keresőkérdéseket tudjunk megfogalmazni, vagy bizonyos esetekben nehéz eldönteni, hogy mely kulcsszavakat érdemes használni. Ilyenkor segíthet az index vagy a tartalomjegyzékes katalógusok használata. (A szerző a szokásossal ellentétben ezekre is a „keresőgép” kifejezést használja.) Ezek a legtágabb kifejezésektől indulva az alárendelt fogalmakból segítenek kiválasztani azt az információs egységet, amelyikre szükség van. Tipikus példája a Yahoo!, amely korábban a büszkeségük volt, de az elmúlt pár hónapban sikeresen elrejtették, feltehetően azért, mert a riválisukkal való verseny miatt a szabad szöveges keresésre koncentrálnak a tartalomjegyzékes helyett.

Más lehetőségeket is érdemes használni, például a Google által is katalógusában használt Open

Directory Projectet. Ennél sokkal speciálisabb kereső a *Librarian's Index to the Internet*, és vannak virtuális könyvtárak, mint pl. a *SOSIG*, amely szívesen támogat jó minőségű oldalakat. A virtuális könyvtárak listájához hozzá lehet férni a *Pinakes* oldalán, amely akkor is jól használható, ha a világ legjobb weboldalaira vagyunk kíváncsiak. Másrészt a keresőgépek arra is alkalmasak, hogy menet közben adjanak megfelelő fogalmakat a kereséshez. A *Teoma*, *Wisenut* és a *Clusty* javaslatokat tesznek a keresés leszűkítésére. Érdemes rájuk odafigyelni, ha kifogytunk az ötletekből.

Az eredmények újrendezése

A szabad szöveges keresőgépek relevancia alapján, saját elképzelésük szerint rangsorolják a találatokat, ami nem ad mindig jó eredményt, hiszen valójában csak gépek válaszolnak! A fenntartók felismerték, hogy akik keresnek, ellenőrizni is akarják a találatokat, ezért lassan terjedőben van az az irányzat, hogy lehetővé teszik a találati lista megváltoztatását. A Google maga ugyan nem engedi az újrendezést, a *Google Personalised* (személyre szabott Google) viszont lehetővé teszi, hogy a kereső az érdeklődésének megfelelő listát állítson fel, és e szerint indítsa el a keresést. A gördülő menü, amely az eredmények fölött látható, jobbra mozdítható, és az eredmények az érdeklődésnek megfelelően átrendezhetők. Az MSN Search Builder szintén lehetővé teszi ezt a funkciót három összetevőre koncentrálva: pontosság, időszerűség, népszerűség. A gördülő menük fel-le mozgatása új kontextusba helyezi a keresést. Kisebbségi keresőgépek is lehetővé teszik ezt a fajta keresést: az *Exalead* dátum szerint, a *ZapMeta* pedig népszerűség, cím, forrás és domén szerint rendez újra.

Metakeresőgépek

Egy keresőgép használata olyan, mint egyetlen kézikönyv, vagy egyetlen ember véleményének kikérése: soha nem lehetünk biztosak abban, hogy jó-e a válasz. Ha több keresőgépet használunk, és mind ugyanazokat az oldalakat emelik ki, biztos,

hogy a megfelelő információkat találtuk meg. A metakeresők a keresőkérdeket eljuttatják más keresőgépeknek, összegyűjtik és megjelenítik az eredményeket. (A szerző itt a szintén egyéni „multi-keresőmotor” kifejezést használja.) Az *eZ2Find* sok informatív kategóriát ad, nemcsak weboldalakat, és összeköttetésben áll olyan speciális keresőkkel, mint az *lxquick*, amely kicsit elfogult az Egyesült Királyság iránt, valamint a *Fazzle*, amely százalékos kimutatást ad az általa ítélt relevanciáról.

A metakeresők azt is megmutatják, hogy mi az, ami az egyszerű keresésből kimaradt. A *TurboScout* lehetővé teszi, hogy a kereső által begépett kérdést 23 keresőmotorban könnyen és gyorsan megkeressük. A *Jux2* felülete grafikusán ábrázolva mutatja meg az eredmények pozícióját a Google, Yahoo, Ask Jeeves és a Thumbshots Ranking keresőiben. Egy gyors keresés ezekben azt bizonyítja, hogy egy keresőgép használata sosem elegendő.

Egyéb, említésre méltó keresőgépek

Az *Icerocket* viszonylag új a keresőgépek táborában. Feltehetően az ismertebb konkurenszével akarja felvenni a versenyt, mert folyamatosan bővíti forrásait. A *Mooter* és a *WebBrain* grafikus formában szolgáltatnak információkat, amit sokan kedvelnek, főleg az egyetemisták. A *Turbo10* hasznos, hiszen mintegy 700 a „láthatatlan háló” részét képező keresőmotoron keresztül azonosít olyan forrásokat, amelyeket a nagyobb keresők valószínűleg nem találnak meg, vagy nem tudnak indexelni.

A cikkből úgy tűnik, hogy túl sok a keresőgép, de kevés az idő mindegyik megismerésére. A szerző reméli, hogy felkeltette az érdeklődést néhány hasznos forrás iránt.

/BRADLEY, Phil : Using the right search engine at the right time. = *Ariadne*, 43. sz. 2005. április, <http://www.ariadne.ac.uk/issue43/>

(Szalóki Gabriella)